

Onze 7 speerpunten

memorandum sector personen met een handicap

Absoluut, alin, Fovig, Gezin & Handicap, KVG, Marjan,
MS-Liga Vlaanderen, MyAssist, Onafhankelijk Leven, SOM,
Stan, Vebes, VFG & Vlaams Welzijnsverbond

najaar 2018

1 RECHT OP ONDERSTEUNING EN ZORG OP MAAT VOOR IEDEREEN

De nodige zorg en ondersteuning is voor 21 000 kinderen en volwassenen met een handicap niet beschikbaar. Zelfs als de handicap en bijhorende zorg- en ondersteuningsnood zijn bewezen, moeten zij jarenlang wachten op budget om de nodige zorg te krijgen. De wachttijd kan oplopen tot 18 jaar.

Het is onaanvaardbaar dat er niet voldoende budget wordt vrijgemaakt om aan iedereen die nood heeft aan zorg en ondersteuning - een basisrecht - tegemoet te komen. Het wegwerken van de huidige wachtlijst voor niet rechtstreeks toegankelijke hulp vergt 619 miljoen euro¹, maar creëert duizenden jobs. Deze financiële inspanning moet uiteraard ook nadien gecontinueerd worden opdat budgetten de noden kunnen blijven volgen. Een open end financiering blijft ons uitgangspunt.

We denken hierbij ook aan de vele mantelzorgers en vrijwilligers die de dupe zijn van het huidige systeem. Zij overstijgen vaak hun draagkracht. Het wegwerken van de wachtlijst en de garantie op een budget zodra het nodig is, zorgt ook bij deze groep voor meer welzijn.

Zij die wel budget hebben, verwachten dat hun budget snel kan worden aangepast aan nieuwe zorg- en ondersteuningsnoden door stijgende zorgzwaarte of onverwachte gebeurtenissen. Nu betekent dit echter opnieuw de hele aanvraagprocedure doorlopen om nadien jarenlang te wachten op een effectieve verhoging. Het systeem moet (in praktijk, niet enkel op papier) flexibel zijn zodat budgetten op maat worden uitbetaald en afgestemd zijn op de zorg- en ondersteuningsnood.

Wat verwachten we van de volgende Vlaamse regering?

- Een open end financiering voor personen met een handicap die rekening houdt met de zorg- en ondersteuningsnoden zodat zorggarantie kan worden gerealiseerd.
- Er moet een aanvaardbaar perspectief op de uitbetaling van een budget komen binnen de voorziene tijd in elke prioriteitsgroep, met name 6 maand in PG 1, 12 maand in PG 2 en 18 maand in PG 3 (tenzij de pmh zich in een noodsituatie bevindt).
- Een uitbreidingsbeleid van 619 miljoen euro zodat de wachtlijst voor niet rechtstreeks toegankelijke hulp volledig is weggevoerd.
- De budgetten volgen de actuele noden van de persoon met een handicap.

---

¹ Berekening door het Vlaams Welzijnsverbond

2 BETAALBARE ZORG EN ONDERSTEUNING

Zorg en ondersteuning moeten betaalbaar zijn voor iedereen. De huidige persoonsvolgende budgetten moeten op zijn minst gewaarborgd worden. Wij gaan op geen enkele manier mee in een scenario van lagere budgetten. Het budget moet kostendekkend zijn, zowel voor de budgethouder als de zorgaanbieder. De zorgaanbieder moet kwalitatieve zorg kunnen verlenen en continuïteit kunnen garanderen. Zorgkosten moeten transparant zijn.

Iedereen heeft daarnaast recht op een volwaardig inkomen om in de maatschappij te kunnen leven en eraan deel te nemen. In de eerste plaats via een plek op de arbeidsmarkt. Lukt dat niet, heeft hij recht op een volwaardig vervangingsinkomen dat minstens boven de Europese armoedegrens ligt.

Een persoon met een handicap moet met zijn inkomen de woon- en leefkosten kunnen betalen. Maar er moet ook financiële ruimte zijn om bijvoorbeeld deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten, op reis te kunnen gaan, enz.

Wat verwachten we van de volgende Vlaamse en federale regering?

- Een volwaardig inkomen voor personen met een handicap door hen het recht op werk te garanderen of, indien werk niet haalbaar is, een volwaardig alternatief te bieden. Dat betekent in eerste instantie het optrekken van de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap.
- Het is de taak van de overheid om erover te waken dat er transparantie en samenspraak is in het beleid met betrekking tot woon- en leefkosten.

3 EEN EENVOUDIGER PVF-SYSTEEM DAT AANDACHT HEEFT VOOR IEDEREEN

Het PVF-systeem ondersteunen we, maar het moet transparanter en eenvoudiger. De procedure om een budget aan te vragen, is zeer complex en vraagt veel tijd. Wie een budget aanvraagt, moet ook een redelijk perspectief hebben op een toekenning. Dat is essentieel. De onzekerheid en de procedures waar mensen in terecht komen, maakt de situatie vaak nog zwaarder dan ze nu al is.

Het systeem vraagt een grondige evaluatie van de veelheid aan procedures met andere regels voor verschillende groepen. Eenvoud en gelijkheid voor elke persoon met een handicap moet er zijn. Ook voor de automatische toekenningsgroepen vragen we een evaluatie .

De complexiteit van het systeem is zeker voor kwetsbare groepen een groot probleem zijn. voor hen zijn de drempels vaak te hoog. Andersom zorgt deze complexiteit ook voor kwetsbaarheid bij heel wat

personen met een handicap. Naast een eenvoudiger systeem, moet de overheid voldoende (al dan niet tijdelijke) begeleidende maatregelen voorzien die kwetsbare groepen extra ondersteuning bieden.

Wat verwachten we van de volgende Vlaamse regering?

- De aanvraagprocedure moet toegankelijk en eenvoudig zijn.
- De doorlooptijd van de aanvraagprocedure moet veel korter zijn dan nu. Deze mag niet langer duren dan 4 maanden.
- Er moeten extra maatregelen komen die kwetsbare groepen begeleiden in het systeem.

4 EEN STERK COLLECTIEF OVERLEG

Binnen een systeem waar de persoon met een handicap de regie in eigen handen heeft, is de rol van het Collectief Overleg (de vroegere gebruikersraden) binnen collectieve voorzieningen essentieel. Dit Collectief Overleg moet dan ook de kans krijgen haar rol te spelen. Een evaluatie hiervan is essentieel.

Wat verwachten we van de volgende Vlaamse regering?

- Het Collectief Overleg wordt geëvalueerd zodat dit orgaan zorgt voor een gelijkwaardige dialoog tussen de gebruikers en het management van de (vergunde) zorgaanbieder.

5 HANDICAP IS MEER DAN ZORG

Met PVF is er eindelijk een duidelijke weg van zelfregie ingeslagen. Andere domeinen moeten echter mee volgen opdat mensen met een handicap echt de regie van leven in eigen handen kunnen nemen. Zo moet wonen betaalbaar zijn voor iedereen, ongeacht of je voor een voorziening of een eigen woonst kiest. Er moet ook voldoende woonaanbod zijn dat toegankelijk is voor personen met een handicap. Het tekort aan sociale en/of toegankelijke huisvesting ervaren wij als een belangrijk probleem dat de slaagkans van een systeem dat zelfregie bevordert, kan ondermijnen.

Zich zelfstandig kunnen verplaatsen, is eveneens een voorwaarde om aan een samenleving te kunnen participeren. Toegankelijke en betaalbare mobiliteit is dus essentieel.

Ook vragen we beleidsmatig organisatorische eenvoud. Zo wordt er binnen het Vlaamse welzijnsbeleid gewerkt met regionale netwerken of samenwerkingsverbanden. Elk beleidsdomein hanteert echter andere geografische zones. Zowel voor gebruikersorganisaties als voorzieningen is een deelname aan deze netwerken belangrijk. Handicap eindigt immers niet bij de zorg. Hun belangen dienen ook binnen

de andere domeinen verdedigd te worden. Een betere afstemming tussen deze regio's en netwerken is noodzakelijk.

Wat verwachten we van de volgende Vlaamse en federale regering?

- We verwachten dat de Vlaamse regering in alle beleidsdomeinen een beleid voert dat een inclusieve samenleving mogelijk maakt. We denken aan wonen, mobiliteit, onderwijs, werk, enz.
- Een verschillende regio-afbakening voor elk domein werkt beperkend. Zorg voor gelijklopende geografische zones.

6 PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING OOK BIJ MINDERJARIGEN

Idealiter was de invoering van het PVF-systeem bij kinderen gestart. Inclusie en eigen regie moet vanaf het begin gestimuleerd worden. Zelfregie begint niet pas als je volwassen bent. Keuzevrijheid en zorg en ondersteuning op maat van de persoon met een handicap én omgeving moeten er altijd zijn. De keuzemogelijkheden dienen gelijkwaardig te zijn. Bovendien moet het systeem voor minderjarigen naadloos overgaan in dat voor meerderjarigen.

Wat verwachten we van de volgende Vlaamse regering?

- Het persoonsvolgend systeem van zelfregie, inclusie en keuzevrijheid wordt uitgebouwd bij minderjarigen met een handicap. Dit kan geen kopie zijn van het systeem bij meerderjarigen.

7 IEDEREEN IS GELIJK

Budgetten moeten correct verdeeld worden. Het is vanzelfsprekend dat aan hetzelfde zorgprofiel hetzelfde budget wordt gekoppeld, zoals de wet voorschrijft. In praktijk is dit echter niet het geval.

Wat verwachten we van de volgende Vlaamse regering?

- De voorziene correctiefases worden daadwerkelijk uitgevoerd zodat er een gelijk budget is voor een gelijke ondersteuningsnood.
- Deze fases gaan gepaard met de vereiste budgetten zodat dat dit geen hypotheek legt op het ter beschikking stellen van nieuwe budgetten voor mensen op de wachtlijst.

Hebben dit ondertekend:

